

O P M A N D S K E N D E L S E

af

6. januar 2010

i

faglig voldgiftssag FV 2009.134:

Lager, Post & Servicearbejdernes Forbund (LPSF)

for

A

(faglig sekretær Henrik Forchhammer)

mod

Danske Mediers Arbejdsgiverforening (DMA)

for

Allerød Logistik ApS

(advokatfuldmægtig Katja Holbech Mårtensen)

INDLEDNING

Ved et brev af 28. november 2008 til A, der er tillidsrepræsentant for budene i Allerød Logistik ApS, varslede virksomheden ændring i det opmålte tidsforbrug for A's avisruter. Varslingen skete "med den i overenskomsten bestemte opsigelsesperiode, i dette tilfælde 12 uger".

Under de efterfølgende fagretlige forhandlinger var der uenighed mellem Lager, Post & Servicearbejdernes Forbund (LPSF) og Danske Mediers Arbejdsgiverforening (DMA) om, med hvilket varsel en sådan ændring af tidsforbruget kan ske. Det er LPSF's opfattelse, at varslingen skulle ske med A's individuelle opsigelsesvarsel som tillidsrepræsentant, dvs. 6 måneder, jf. § 14, stk. 10, i Hovedoverenskomsten for Hovedstadsområdet mellem DMA og LPSF. Heroverfor er det DMA's opfattelse, at ændringen kunne ske med 14 dages varsel, da der alene var tale om en tilretning af tidsforbruget, jf. bestemmelsen herom i et protokollat til overenskomsten med overskriften "Vedr. abonnementsomdeling". Virksomheden havde således ikke behøvet at sætte varslet til 12 uger.

Da der ikke har kunnet opnås enighed ved forhandling, er uoverensstemmelsen af LPSF ved klageskrift af 22. november 2009 blevet indbragt for denne faglige voldgiftsret, der har bestået af faglig sekretær Carsten Madsen og faglig sekretær Diana Boye, udpeget af LPSF, advokat Pia Rude Truelsen og forhandlingsdirektør Thomas Rønnov, udpeget af DMA, og – som opmand – højesteretsdommer Per Sørensen.

Sagen blev forhandlet den 15. december 2009.

PÅSTANDE

Klager, LPSF, har nedlagt påstand om, at Allerød Logistik ApS skal yde kompensation til A svarende til forskellen mellem tidligere løn og varslet løn i perioden fra 12 uger efter, at varslet af 28. november 2008 blev modtaget, og frem til varslingsperiodens afslutning, jf. overenskomstens § 14.

Indklagede, DMA, har påstået frifindelse.

SAGEN

Allerød Logistik ApS er en distributionsvirksomhed, der er beliggende i Allerød. Virksomheden forestår distributionen af husstandsomdelte aviser, magasiner og relaterede produkter i postområderne 3520, 3500, 2760 og 2765. Virksomheden beskæftiger godt 45 bude, der omdeler aviser mv. i 98 distrikter på hverdage og 225 distrikter på søndage.

Overenskomsten

I 2002 blev distributionen af aviser, der hidtil var blevet varetaget af Bladkompagniet, udliciteret til selvstændige distributører. Der blev i denne forbindelse indgået en ny overenskomst for bude i hovedstadsområdet mellem DMA og LPSF, og i tilknytning hertil blev der udarbejdet et protokolat, der har været uændret siden.

I overenskomstens § 2 om arbejdstid hedder det bl.a.:

"§ 2. Arbejdstid

Stk. 1. Den egentlige normale effektive arbejdstid udgør højst 37 timer.

Stk. 2. Distribution kan finde sted på alle ugens dage.

Stk. 3. Medarbejderne er forpligtet til personligt at møde på de af virksomheden anviste steder og fastsatte mødetidspunkter.

Stk. 4. Vedvarende ændringer af mødested og mødetid skal meddeles medarbejderne med 14 dages varsel. Andre ændringer, der kan betragtes som væsentlige, skal varsles med medarbejdernes individuelle opsigelsesvarsel, medmindre andet aftales eller medmindre andet fremgår af overenskomsten."

Overenskomstens § 7 indeholder bestemmelserne om, med hvilket varsel henholdsvis medarbejderen og arbejdsgiveren skal opsiges ansættelsesforholdet. En medarbejder, der har været ansat i 10 år og derover, skal opsiges sit ansættelsesforhold med 4 ugers varsel, mens arbejdsgiverens opsigelse af et sådant ansættelsesforhold skal ske med 10 ugers varsel.

§ 14, stk. 10, indeholder de særlige bestemmelser om afskedigelse af tillidsrepræsentanter. Da A har fungeret som tillidsrepræsentant i en sammenhængende periode på mindst 5 år, har han krav på 6 måneders opsigelsesvarsel.

I tilknytning til overenskomsten har parterne indgået forskellige protokollater, herunder et protokollat vedrørende abonnementsomdeling der i sin helhed lyder således:

"Protokollat

Vedr. abonnementsomdeling

Parterne er enige om, at fra den ny overenskomsts ikrafttræden den 16. september 2002 sker følgende:

Minuttallene for hver af dagene i uge 28/2002 fra det tidsberegningssystem, der var gældende indtil udlægningen af distributionen til selvstændige distributører, benyttes til at fastsætte tidsforbruget for alle ruter (distrikter) på hver af de syv ugedage.

De elementer af betydning for tidsforbruget (tilbagekørsel, tunge aviser, aviser i 2 dele og selvaftælling), der ikke indgår i minuttallet, skal indgå i fastsættelsen af tidsforbruget efter principperne i § 4, stk. 1.

Virksomhedens minuttal for den pågældende uge skal gøres skriftligt tilgængelige for tillidsrepræsentant og medarbejdere.

Det tidsberegningssystem, der var gældende indtil udlægningen af distributionen til selvstændige distributører, bortfalder ved den ny overenskomsts ikrafttræden og kan ikke herefter påberåbes i forbindelse med fagretlig behandling om fastsættelse af rutetid mv.

I forbindelse med den ny overenskomsts ikrafttræden er parterne enige om at præcisere følgende:

Når den enkelte virksomhed ønsker at tilrette tidsforbruget, jf. § 4, stk. 1, for enkeltruter (distrikter), skal virksomheden varsle den berørte medarbejder senest 14 dage før ændringen iværksættes og samtidig orientere tillidsrepræsentanten. Den enkelte medarbejder eller tillidsrepræsentanten kan anfægte det fastsatte tidsforbrug, jf. § 4, stk. 2.

Den enkelte medarbejder kan rette henvendelse til virksomheden med ønske om at få vurderet tidsforbruget, jf. § 4, stk. 1, på den/de ruter (distrikter), medarbejderen omdeler. En sådan meddelelse kan eventuelt rettes gennem tillidsrepræsentanten. Opnås der ikke enighed, kan spørgsmålet videreføres i henhold til reglerne i § 4, stk. 2.

Når den enkelte virksomhed ønsker at foretage omlægninger af rute (distrikts-)strukturen, skal tillidsrepræsentanten orienteres, før omlægningen gennemføres. Tillidsrepræsentanten kan kræve en forhandling mellem tillidsrepræsentant og virksomhed om virkningen af de ønskede ændringer i relation til tidsforbruget, jf. § 4, stk. 1, for de enkelte ruter (distrikter). En sådan forhandling har opsættende virkning for omlægningen i op til 14 dage. I tilfælde af manglende enighed, kan det fastsatte tidsforbrug for den enkelte rute (distrikt) af medarbejderen eller tillidsrepræsentanten anfægtes, jf. § 4, stk. 2. Behandlingen af spørgsmålet i henhold til § 4, stk. 2, har dog ingen opsættende virkning for iværksættelsen af omlægningen. Varsling af de enkelte medarbejdere finder sted i henhold til § 2, stk. 4."

Varslingen af det ændrede tidsforbrug

Allerød Logistik ApS overtog distributionen i 2005. Efter overtagelsen foretog virksomheden en gennemgang af distrikterne, og på grundlag heraf beregnedes det nye tidsforbrug på alle distrikterne. Dette førte til såvel op- som nedjusteringer af tidsforbruget, uden at der blev foretaget nogen som helst ændring af nogen af ruterne i distrikterne. Herefter varslede virksomheden det nye tidsforbrug over for alle medarbejderne.

I Allerød Logistiks' brev af 28. november 2008 til A hedder det bl.a.:

"Vedr.: Varsling af ændret tidsforbrug

Som det blev fortalt på orienteringsmødet på Rugmarken lørdag den 15/11-08, skal vi hermed varsle ændring i det opmålte tidsforbrug på dine avisruter.

Varslingen sker med den i overenskomsten bestemte opsigelsesperiode, i dit tilfælde 12 uger, og vil derfor være gældende fra mandag den 23. februar 2009.

Baseret på den nye opmåling af distrikterne vil betalingen fra ovenstående være som følger:

Distrikt	Grundpris	Avispris	Magasinpris
1910	kr. 24,8116	1,2849	1,5418
1912	kr. 17,3543	1,3891	1,6669
1929	kr. 25,6799	1,4258	1,7110
1931	kr. 16,1671	1,4019	1,6823

For god ordens skyld er de nuværende og indtil ovenstående varslede dato gældende priser på distrikterne opført herunder:

Distrikt	Grundpris	Avispris	Magasinpris
1910	kr. 16,7146	1,8906	2,3417
1912	kr. 15,5207	1,6948	2,1026
1929	kr. 11,9390	1,5675	1,9085
1931	kr. 19,1024	1,7901	2,2426

Samtidig ønsker vi også at ændre din mødetid, dette sker med samme varsel og vil være gældende fra samme dato. Den nye mødetid fremgår af side 1 i den vedhæftede kontrakt."

FORKLARINGER

Der er afgivet forklaring af tidligere faglig sekretær i LPSF Claus Strange, tillidsrepræsentant i distributionscentret Morgenavisen Loui Pedersen, direktør i Allerød Logistik ApS Kasper Tranholm og overenskomstchef i DMA Claus Borly.

Claus Strange har forklaret, at han var ansat i dagbladsbranchen fra 1977, indtil han i 1998 blev ansat som faglig sekretær i LPSF. Han fratrådte i 2000, men derefter havde han fortsat kontakt med avisbudene og dermed kendskab til deres arbejdsforhold. Han var medlem af en baggrundsgruppe under forhandlingerne om overenskomsten. Baggrunden for bestemmelsen i protokollatet om, at minuttallene for hver af dagene i uge 38/2002 fra det tidligere tidsberegningssystem fortsat skulle benyttes, var, at budenes hidtidige indtjening skulle sikres. Det er hans opfattelse, at en hvilken som helst nedgang i indtægten indebærer en væsentlig ændring af ansættelsesforholdet, der kræver varsling med medarbejdernes individuelle opsigelsesvarsel, jf. overenskomstens § 2, stk. 4. Det er således kun ændringer af mødesteder og mødetid, der kan varsles med 14 dage. Opsigelsesvarslet i bestemmelsen om tilretning af tidsforbruget kan således heller ikke anvendes, hvis der er tale om nogen form for lønnedgang.

Louis Pedersen har forklaret, at der efter hans erindring aldrig har været nogen uoverensstemmelse mellem budene og arbejdsgiverne om, at en ændring af tidsforbruget, der indebærer lønnedgang, skal varsles med det individuelle opsigelsesvarsel.

Kasper Tranholm har forklaret, at det efter Allerød Logistik ApS' overtagelse af distributionen i 2005 var åbenlyst for enhver, at lønniveauet i Farum-området var blevet alt for højt. 85 % af den samlede omsætning udgjordes således af lønudgifter. Til sammenligning udgør lønniveauet i andre områder 55-60 %. De høje lønudgifter indebar, at hver eneste søndagsdistribution kostede virksomheden ca. 4.000 kr. For at gøre distributionen i dette område rentabel var det derfor helt nødvendigt at foretage ændringer i tidsforbruget. Ændringerne skete i form af en ren tilretning, idet der ikke skete nogen form for omlægning af eller ændringer i de enkelte ruter. Hver eneste medarbejder bevarede således sin hidtidige rute efter tilretningen af tidsforbruget. Tilretningen foregik på grundlag af en gennemkørsel af ruten på cykel med omdeling af sedler til abonnenterne. Herefter blev den nye stykpris udregnet på grundlag af en arbejdstakt, der ligger under 100. Derved fik budene i 8 ud af 36 distrikter mere i løn, mens de andre bude gik ned i løn. Det skyldtes en misforståelse fra hans side, at varslet af ændringen af tidsforbruget kom op på 12 uger. Der er meget store udsving i de enkelte budes årsløn.

Claus Borly har forklaret, at han som overenskomstchef i DMA deltog i forhandlingerne om overenskomsten. Indholdet i protokollatet er reelt opdelt i to dele. I første del imødekom DMA et

forståeligt ønske fra budene om at sikre en konverteringsmekanisme, der ikke umiddelbart førte til lønændringer. Denne mekanisme skulle imidlertid kun gælde i en overgangsfase, indtil der måtte blive foretaget ændringer i tidsforbruget eller omlægninger. Den anden del afspejler klart den større fleksibilitet, som set med arbejdsgiversidens øjne blev opnået ved overenskomsten. Der skete et fuldstændigt brud på den gamle måde at beregne tid på, og da der blev indført et nyt system, var der også behov for at indsætte bestemmelsen om forhandling mellem parterne. Af overenskomstens § 2, stk. 4, fremgår, at alle andre ændringer end af mødested og mødetid, der kan betragtes som væsentlige, skal varsles med medarbejdernes individuelle opsigelsesvarsel. Dette gælder imidlertid kun, hvis ikke andet fremgår af overenskomsten, og det er netop det, der er tilfældet med protokollatet, der udtrykkeligt regulerer henholdsvis tilretning af tidsforbruget og omlægning af ruter. Ordet "tilrette" går på ændringer i både op- og nedadgående retning, uanset om ændringerne har lønmæssige konsekvenser eller ej. I sådanne tilfælde kan det tilrettede tidsforbrug iværksættes med 14 dages varsel, og dette gælder for alle medarbejdere, også tillidsrepræsentanter.

PARTERNES ARGUMENTER

LPSF har anført, at det gælder som overordnet princip, at en væsentlig ændring af ansættelsesforholdet skal ske med det individuelle varsel, der gælder ved opsigelse. Kun derved kan det sikres, at en ansat kan søge nyt arbejde, hvis den pågældende ikke ønsker at arbejde under de ændrede forhold, der varsles. Protokollatets bestemmelse om et varsel på 14 dage ved tilretning af tidsforbrug gælder derfor ikke ved varsling af en ændring, der indebærer, at en ansat går ned i løn, da en sådan ændring må anses som væsentlig. Formålet med varslet på 14 dage i denne del af protokollatet er at gøre en tilretning til genstand for lokal forhandling, eventuelt ved inddragelse af Beregningsudvalget. Forbundets fortolkning af protokollatet på dette punkt støttes af, at det af sidste del af protokollatet fremgår, at enhver omlægning af en rute, selv nok så lille, skal varsles i overensstemmelse med varslet i overenskomstens § 2, stk. 4, dvs. med det individuelle opsigelsesvarsel.

DMA har anført, at den ændring af tidsforbruget, der den 28. november 2008 blev varslet over for A, alene bestod i en tilretning af tidsforbruget og derfor efter både ordlyden af protokollatet og formålet med dette er omfattet af bestemmelsen om 14 dages varsel. Som tillidsrepræsentant var A derfor ikke anderledes stillet end de øvrige medarbejdere ved en sådan tilretning. Efter den

udtrykkelige ordlyd af overenskomstens § 2, stk. 4 – "medmindre andet fremgår af overenskomsten" – gælder 14-dages varslet ved ændringer, der alene består i tilretninger, uanset om der er tale om væsentlige ændringer og om lønnedgang for nogle af de ansattes vedkommende. Spørgsmålet om varslingsens længde ved tilretning af tidsforbruget har tidligere været fremme i Arbejdsrettens sag nr. 2006.656, hvor forbundet ikke satte spørgsmålstegn ved, at varslingerne i den pågældende sag – der indebar betydelige ændringer i tidsforbruget – var sket med 14 dages varsel for alle ansatte, herunder tillidsrepræsentanten.

OPMANDENS BEGRUNDELSE OG KONKLUSION

Da der ikke blandt de af parterne udpegede medlemmer af voldgiftsretten har kunnet opnås flertal for en afgørelse, skal denne træffes af opmanden, der udtaler:

Det følger af protokollatet vedrørende abonnementsomdeling, at en distributionsvirksomhed når som helst kan tilrette tidsforbruget for den enkelte rute. En sådan ændring skal varsles over for den berørte medarbejder senest 14 dage før, ændringen iværksættes. Der er enighed mellem parterne om, at den ændring, der blev varslet over for A, var en tilretning og ikke en omlægning, der var omfattet af protokollatets sidste afsnit.

Som bestemmelsen om tilretning af tidsforbruget er affattet, gælder varslet på 14 dage enhver tilretning, idet der ikke i selve denne bestemmelse eller i kraft af en henvisning til en anden bestemmelse er taget forbehold for, at "væsentlige ændringer" i tidsforbruget eller ændringer, der medfører lønnedgang, skal varsles med et længere varsel. Bestemmelsen gælder derfor også i tilfælde, hvor en tilretning af tidsforbruget indebærer en lønnedgang for den berørte medarbejder, en effekt, der typisk netop vil være tilsigtet ved ændringer, som arbejdsgiveren tager initiativet til.

LPSF har anført, at en ændring/tilretning af tidsforbruget, der medfører en lønnedgang, uanset lønnedgangens størrelse i sig selv er væsentlig. Som anført har denne opfattelse ikke støtte i overenskomsten eller i protokollatet. I øvrigt må formuleringen af § 2, stk. 4, sidste pkt., sammenholdt med protokollatets bestemmelse om tilretning af tidsforbrug føre til, at også ændringer af tidsforbruget i form af tilretning, der medfører en væsentlig lønnedgang, kan ske med 14 dages varsel.

Det skal bemærkes, at en medarbejder, der berøres af en ændring af tidsforbruget, har mulighed for at anfægte rigtigheden af tilretningen enten gennem forhandling med virksomheden eller ved at indbringe ændringen for Beregningsudvalget. En sådan anfægtelse er ikke sket i denne sag.

Der er enighed mellem parterne om, at tilretningen af tidsforbruget medførte en lønnedgang for A, men som sagen er ført, skal der i øvrigt ikke tages stilling til, om lønnedgangen – hvis størrelse ikke er nærmere oplyst – kan anses som en væsentlig ændring af ansættelsesforholdet.

Herefter tages DMA's frifindelsespåstand til følge.

T h i b e s t e m m e s :

Danske Mediers Arbejdsgiverforening for Allerød Logistik ApS frifindes.

Hver part skal bære egne omkostninger og betale halvdelen af opmandens honorar og udgifter.

København den 6. januar 2010.

Per Sørensen